

d) शब्दद्वयम् उपयुज्य वाक्यरचनां कुरुत ।

2

i) भवन्ति । ii) तस्य । iii) प्रसादात् । iv) पितरं ।

अथवा

द्वयोः लकारपुरुषवचनानि लिखत ।

i) निवसति । ii) पतन्ति । iii) कथयिष्यामि । iv) गच्छसि ।

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नाम् उत्तराणि लिखत ।

4 X2=8

मगधदेशे चम्पकावती नाम महत् वनमासीत् । तत्र चित्राङ्ग नामा मृगः तथा सुबुद्धि नामा काकः च मित्रे आस्ताम् । मृगः आहारार्थं अटति स्म । तं एकः क्षुद्रबुद्धि नामकः शृगालः अपश्यत् । सुपुष्टं मृगदेहं अवलोक्य तस्य मांसं खादितुं इच्छति स्म । शृगालः मृगं स्तोतुं आरभत । सन्तुष्टः मृगः तं शृगालं स्वगृहं आनयति स्म । तदा काकः उवाच अज्ञान कुलशीलस्य न वासः देयः इति ।

प्रश्नाः -

- 1) चम्पकावती कुत्र अस्ति ? तत् किं आसीत् ?
- 2) मृगस्य नाम किम् ? काकस्य नाम किम् ?
- 3) मृगः किमर्थं अटति स्म? तं कः अपश्यत् ?
- 4) काकः मृगं किं उवाच ?

*** ** ***

VII. रिक्तस्थानानि योग्यपदैः पूरयत ।

10

- 1) विक्रमाङ्कचरितम् _____ काव्यम् ।
(गद्यकाव्यम् , चम्पूकाव्यम् पद्यकाव्यम्)
- 2) बिल्हणस्य पिता _____ ।
(मुक्तिकलशः , ज्येष्ठकलशः, ब्रह्मकलशः ।)
- 3) विक्रमाङ्कस्य पिता _____ ।
(सोमेश्वरः, आहवमल्लः, जयसिंहः)
- 4) वाग्देवता _____ ।
(लक्ष्मी, गौरी, सरस्वती)
- 5) कर्णाटकदेशाधिपतिः _____ ।
(आह्वमल्लः , मालवेश्वरः, चोलराजः)
- 6) पुष्पोद्भवस्य पिता _____ ।
(पद्मोद्भवः, रत्नोद्भवः, धर्मपालः)
- 7) दर्पसारः _____ पुत्रः ।
(राजसिंहस्य, मानसारस्य, धर्मसारस्य)
- 8) कूर्माकृति इति _____ सन्धिः ।
(गुणः, वृद्धिः, सवर्णदीर्घः)
- 9) निवसति इति क्रियापदस्य _____ लकारः ।
(लिट् , लट् लङ्)
- 10) भवत्यौ इत्यत्र _____ वचनम् ।
(एक, द्वि, बहु)

VIII. a) त्रयाणां सन्धिं विभज्य सन्धि नाम लिखत ।

3

- i) विक्रमादित्यः । ii) ममेति iii) एकैकम् । iv) अत्युक्तिः ।

b) त्रयाणां लिङ्ग विभक्तिवचनानि लिखत ।

3

- i) पार्थस्य । ii) धैर्येण । iii) सकलासु । iv) सः ।

c) द्वयोः व्याकरणरीत्या पदपरिचयं कुरुत ।

2

- i) आलम्ब्य । ii) निर्णेतुम् । iii) नीत्वा । iv) प्रणम्य ।

IV. a) ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain any TWO Stanzas of the following.

2 X4=8

- 1) आलम्ब्य हारं करपल्लवेन पयोधरं पातुमसौ प्रवृत्तः ।
भोगेष्वबाह्या गुणिनो ममेति स्वभावमात्मीयमिवाभ्यधत्त ॥
- 2) परां प्रतिष्ठां लिपिषु क्रमेण जगाम सर्वासु नरेन्द्रसूनुः ।
पुण्यात्मनामत्र तथाविधानां निमित्तमात्रं गुरवो भवन्ति ॥
- 3) रामस्य पित्रा भरतोऽभिषिक्तः क्रमं समुल्लङ्घ्य यदात्मराज्ये ।
तेनोत्थिता स्त्रीजित इत्यकीर्तिरद्यापि तस्यास्ति दिगन्तरेषु ॥

b) ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ.

Translate in to English.

6

ತಸ್ಮಿನ್ನೇವಾವಸರೇ ಕಿಮಪಿ ನಾರೀಕೃಜಿತಮಶ್ರಾವಿ ... ನ ಖಲು ಸಮುಚಿತಮಿದಂ ಯತ್ - ಸಿದ್ಧಾ ದಿಷ್ಟೇ ಪತಿತನಯ ಮಿಲನೇ ವಿರಹಮಸಹಿಷ್ಣುಃ ವೈಶ್ವಾನರಂ ವಿಶಸಿ ಇತಿ ।

ತನ್ನಿಶಮ್ಯ ಮನೋವಿದಿತಜನಕಭಾವಂ ತಮವಾದಿಷಮ್ - 'ತಾತ' ! ಭವತೇ ವಿಜ್ಞಾಪನೀಯಾನಿ ಬಹುನಿ ಸಂತಿ । ಭವತು । ಪಶ್ಚಾದಖಿಲಮಾಖ್ಯಾ ತವ್ಯಮ್ । ಅಧುನಾ ನಾರೀ ಕೃಜಿತಮನುಪೇಕ್ಷಣೀಯಂ ಮಯಾ । ಕ್ಷಣಮಾತ್ರಮತ್ರ ಭವತಾ ಸ್ಥೀಯತಾಮ್' ಇತಿ ।

V. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ವಿವರಿಸಿ.

Annotate any TWO of the following.

2 X3=6

- 1) स नन्दनो नन्दनतामवाप ।
- 2) निशासु निद्रा विमुखी बभूव ।
- 3) न यौवराज्येऽस्ति ममाधिकारः ।
- 4) दुःखस्य पारमनवेक्षमाणो गिरिपतनमकार्षम् ।
- 5) सुमुखि ! तव मुरवारविन्दस्य दैन्यकारणं कथय ।
- 6) बाल चन्द्रिकाधिष्ठितेन घोराकारेण यक्षेण दारुवर्मा निहत्यते ।

VI. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಅಥವಾ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on any TWO of the following related to Science in Sanskrit.

4 X2=8

- 1) ಬೆಳಕಿನ ವೇಗ Speed of light
- 2) ಭೌತದ್ರವ್ಯದ ಉಗಮ Origin of Matter
- 3) ಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಕಾರಣ Cause and effect

**First Semester B.Sc.,/ BCA / BSc., (Home) Home Science
Degree Examinations**

October / November 2019

(New Scheme)

SANSKRIT Language

Group I - Paper I

**SCA / SBA 020 : Vikramanka Devacharitam, Puspodbhava Charitam and Sanskrita
Vanijyam**

Time : 3 hrs]

[Max Marks: 80

Note : Questions asked in Sanskrit should be written in Sanskrit with Devanagari script.

ಸೂಚನೆ : ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.

I. ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಪಂಚಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write the characteristics of Mahakavyam. Write in brief on Panchamahakavyas. 8

ಅಥವಾ OR

ವಿಕ್ರಮಾಂಕದೇವನ ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Explain the generosity of Vikramankadeva.

II. ದಂಡಿಮಹಾಕವಿಯ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the place, time and works of Dandin. 8

ಅಥವಾ OR

ಪುಷ್ಪೋದ್ಭವನ ಸಾಹಸಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ.

Describe the courage of Pushpodbhava.

III. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡಕ್ಕೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short-notes on any TWO of the following.

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

2X4=8

a) रत्नोद्भवः OR अथवा विक्रमाङ्कस्य बाललीलावर्णनम् ।

b) बालचन्द्रिका OR अथवा विक्रमाङ्कस्य विद्याभ्यासः ।